

ریاست جمهوری

سازمان ملی استاندارد ایران

معاونت تدوین و ترویج استاندارد

اولین بهینه‌گزینی بین‌المللی حکمرانی خوب سازمانی

ISO 37000

*First ever international
benchmark for good
governance*

بهار ۱۴۰۱

هدف و پایداری در قلب استاندارد ISO ۳۷۰۰۰ قرار گرفته است

ما در دوره ای چالش برانگیز و به سرعت در حال تغییر زندگی می‌کنیم و بیش از هر زمان دیگری از مراجع حکمران خواسته می‌شود تا از اینکه سازمان‌های آنها، با هدف، پایداری و ذهنیت جامعه عمل می‌کنند، اطمینان حاصل کنند.

حکمرانی خوب نه تنها باعث ایجاد اعتماد می‌شود، بلکه عملکرد کسب و کار را بهبود می‌بخشد و به یکپارچگی اجتماعی و محیطی کمک می‌کند.

استاندارد حکمرانی سازمانی ISO ۳۷۰۰۰ که به تازگی منتشر شده است، ابزارهایی را برای حکمرانی خوب به سازمان‌ها و مراجع حکمران آنها ارائه می‌دهد و آنها را قادر می‌سازد تا در عین رفتار اخلاقی و مسئولانه، به طور مؤثر نیز عمل کنند.

استاندارد ISO ۳۷۰۰۰ توسط کارشناسان و نظرات قابل اعتمادی از طیف گسترده‌ای از سازمان‌ها در بیش از ۷۰ کشور در سراسر جهان تدوین شده است و یک مرجع مورد پذیرش جهانی را برای انواع سازمان‌ها، صرف نظر از اندازه، نوع یا مکان آنها را در قالب استاندارد بین‌المللی ارائه می‌دهد.

حکمرانی خوب نه تنها یک محیط دارای اعتماد، شفافیت و مسئولیت‌پذیری را تقویت می‌کند، بلکه در حین مدیریت موثر با همسویی اهداف سازمان با منافع جامعه به ایجاد روابط قوی ذینفعان و حفظ منابع آن نیز کمک می‌کند.

به این ترتیب، حکمرانی خوب شالوده موفقیت بلندمدت سازمان‌ها را ایجاد می‌کند و مشارکت در حفاظت و احیای سیستم‌های محیطی اجتماعی، اقتصادی و طبیعی را تضمین می‌کند.

در استاندارد ISO ۳۷۰۰۰ توصیه شده که هدف و ارزش‌های سازمان، همسو با رفاه پایدار نسل‌های کنونی و آینده باید در راس ذهن مراجع حکمران باشد. و با تفکیک ساختار حکمرانی به ۱۱ اصل که زیربنای سازمان‌های موفق می‌باشد، راهنمای جامعی را به مدیران ارائه داده است که استقرار حکمرانی خوب، مدیریت خوب و مسئولیت اجتماعی را تضمین می‌کند.

در قلب همه سازمان‌ها هدف است، یعنی دلیل وجودی سازمان. ارزش‌ها، هدف و راه دستیابی به هدف را مشخص می‌کنند.

استاندارد ISO ۳۷۰۰۰ راهنمایی برای کمک به مراجع حکمران جهت شفاف سازی هدف و ارزش‌ها، اطمینان از همسویی راهبردها با هدف اصلی سازمان و اطمینان از ایجاد ارزش برای همه ذینفعان مرتبط ارائه می‌کند.

به طور خلاصه این استاندارد چگونگی در نظر گرفتن یک رویکرد دقیق برای مشارکت ذینفعان و یک دیدگاه سیستمی، بلندمدت و فعالانه از ریسک مناسب را بیان می کند که منجر به بقای سازمان در طول زمان می شود.

همچنین این استاندارد نیاز مبرم به نظارت مؤثر به ویژه از طریق استقرار یک سیستم کنترل داخلی مشخص و فرآیندهای کاری تضمینی قابل اعتماد معتبر را تقویت می کند.

شکل ۱- نمای کلی از حکمرانی سازمانی

پاسخگویی در همه سطوح اصل دیگری است که در قلب حکمرانی خوب قرار دارد: نه اعضای مرجع حکمران و نه کسانی که قدرت به آنها تفویض شده است بالاتر از قانون نیستند.

مرجع حکمران در نهایت در قبال اعمال و خطاهای سازمان پاسخگو است، از این رو توصیه می شود که مراجع حکمران از تعریف درست نقش ها و مسئولیت و وجود یک سیستم گزارش دهی و پاسخگویی که به خوبی کار می کند اطمینان حاصل کنند.

این استاندارد همچنین بر تعیین نگرش فرهنگ اخلاقی سازمان توسط رهبران تاکید و توصیه می‌کند که از استفاده راهبردی و مسئولانه‌ی داده‌ها و تصمیمات شفاف و همسو با انتظارات اجتماعی گسترده اطمینان حاصل شود.

به نظر دکتر ویکتوریا هرث، یکی از اعضای گروه کارشناسان ISO که در تدوین این استاندارد مشارکت داشته حکمرانی سازمانی مؤثر و پیشرفته فراتر از پیگیری منافع شخصی و پیروی از التزامات قانونی است. به نظر ایشان "حکمرانی، حس کردن و پیش بینی آنچه ممکن است اتفاق بیفتد و هدایت عملکرد به سمت یک هدف کاملاً تعریف شده و مرتبط اجتماعی می‌باشد."

دکتر ویکتوریا هرث می‌گوید "ما به سرعت در حال ورود به یک پارادایم حکمرانی جدید هستیم که در آن ذینفعان خواستار حکمرانی بسیار مؤثر برای هدایت و تضمین ارزش‌های واقعی بلندمدت پایدار هستند. استاندارد ISO ۳۷۰۰۰ اولین استاندارد اجماع جهانی در مورد حکمرانی است که برای همه سازمان‌ها و در همه کشورها قابل اجرا است و می‌تواند به عنوان طرحی برای مراجع حکمران عمل کند تا از پیچیدگی عبور کرده و بتوانند به یک هدف اجتماعی با عملکرد بالا به روشی پایدار، اخلاقی و مسئولانه دست یابند."

ایشان استاندارد حکمرانی خوب را به عنوان یک سیستم انسان محور تعریف می‌کند که به واسطه آن یک سازمان برای دستیابی به اهداف تعریف شده خود به شیوه‌ای اخلاقی و مسئولانه هدایت، نظارت و پاسخگو می‌شود.

این استاندارد نقش‌های متمایز اما یکپارچه‌ای را که مراجع حکمران و مدیران در یک سازمان ایفا می‌کنند، روشن می‌کند. همچنین زبان، اصول و شیوه‌های مشترکی را ایجاد می‌کند که در همه سازمان‌ها و در همه حوزه‌های قدرت قابل اجرا باشد.

دکتر اکسل کراواتزکی، در یک از کنفرانس در این مورد گفته است که "مسئولیت‌های مراجع حکمران همواره در حال گسترش و پیچیده‌تر شدن است. با این حال، استاندارد ISO ۳۷۰۰۰ به آنها کمک می‌کند تا از طریق یک چارچوب و سیستم حکمرانی یکپارچه این کار را انجام دهند که همه گروه‌های حکمران و افراد مؤثر سازمان را توانمند می‌سازد.."

